

Persoonlijk en vertrouwelijk
Ministerie van EZK
mevr. mr. drs. M.G.C. Keijzer, Staatssecretaris
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Rotterdam, 31 maart 2020

Kenmerk

e-mail
10.2.B @sgr.nl

Geachte mevrouw Keijzer,

Enorme impact van Covid-19 maatregelen op de reisbranche

De reisbranche is zwaar getroffen door de abrupte maatregelen ter bestrijding van Covid-19 (Corona virus) en is daardoor in ernstige financiële problemen komen te verkeren.

Alle reizen voor de komende weken zijn geannuleerd als gevolg van het sluiten van landsgrenzen, vakantiebestemmingen en negatieve reisadviezen. Er is geen zicht op het moment dat in die situatie verandering komt en aannemelijk is dat die verandering pas buiten het vakantie seizoen zal plaatsvinden¹.

Onder deze omstandigheden waren de reisorganisaties wettelijk verplicht bij annulering van de reizen aan de consumenten binnen veertien dagen de vooruitbetaalde reissommen terug te betalen². Er dreigde derhalve medio maart 2020 acuut een enorm cashflowprobleem te ontstaan voor de reisorganisaties met grote risico's op veel faillissementen³. Reisorganisaties besteden in de regel de vooruitbetaalde reissommen aan de inkoop van vlieg- en hotelcapaciteit en moeten deze verplichtingen derhalve voor de aanvang van de reizen aangaan. Onder die omstandigheden heeft de Stichting Garantiefonds Reisgelden (SGR) met de hierna toe te lichten beslissing het liquiditeitsprobleem in de reisbranche aangepakt.

SGR en de wettelijke garantie

De Wet op de Reisovereenkomst is de implementatie van de EU richtlijn pakketreizen (Richtlijn EU 2015/2302 van 25 november 2015). Deze richtlijn legt op de lidstaten de verplichting om ervoor te zorgen dat de op hun grondgebied gevestigde reisorganisatoren zekerheid stellen voor de terug betaling van alle reeds vooruitbetaalde bedragen als de verplichtingen van deze organisatoren niet uitgevoerd kunnen worden ten gevolge van financieel onvermogen.

SGR geeft invulling aan de Wet op de Reisovereenkomst door reisorganisaties te voorzien van een garantie aan consumenten en consumenten schadeloos te stellen bij

¹ De reisbranche zal straks ook te maken krijgen met schoolroosters. Niet ieder gezin kan in elke maand op vakantie.

² Art. 7:509 lid 7 BW

³ Telegraaf artikel van Yteke de Jong, 28 maart 2020: 'zelfs nu is dat gevaar nog niet afgewend als consumenten massaal de voucher zouden weigeren'.

een faillissement van een aangesloten organisatie. Sinds haar oprichting in 1983 - door het Ministerie van EZ en de branche organisatie ANVR - heeft SGR al meer dan € 100 miljoen aan consumenten uitgekeerd, op basis van haar garantieregeling. Bij SGR zijn thans 750 reisondernemingen aangesloten.

De uitgifte van een Corona voucher

Om acute en op grote schaal faillissementen in de reisbranche te voorkomen - vanwege de hierboven beschreven problematiek, veroorzaakt door buitengewone omstandigheden - heeft SGR op 16 maart 2020 besloten om de uitgifte van vouchers - vanwege een annulering van de pakketreisovereenkomst door Corona - te ondersteunen door haar garantieregeling tijdelijk (tot 1 juni 2020) uit te breiden naar vouchers (de zgn. "Corona vouchers"). Hierdoor worden consumenten beter beschermd dan in de situatie dat consumenten slechts een vorderingsrecht hebben op de reisorganisatie. Immers bij faillissement van de reisorganisatie zijn zij slechts een concurrente crediteur en sluiten zij achteraan in de rij van schuldeisers.

SGR en brancheorganisatie ANVR zijn dan ook verheugd dat uw ministerie de Corona vouchers heeft erkend en dat u (en de ACM) de consument hierover op positieve wijze heeft geïnformeerd zodat deze vouchers algemeen geaccepteerd kunnen worden.

SGR heeft met haar besluit van 16 maart 2020⁴ een zeer acuut liquiditeitsprobleem in de reisbranche opgelost waarbij op dat moment alle reizen tot 6 april 2020 werden geannuleerd. SGR had voor die periode voldoende dekking. Echter doordat de periode van annuleringen nu al is toegenomen naar 30 april en er reële verwachtingen bestaan dat deze periode moet worden verlengd naar minimaal 31 mei en wellicht langer, ontstaat er een ander acuut probleem.

Dekkingsgraad wordt ontoereikend

SGR kan de garantie op vouchers niet langer waarborgen omdat de dekking die benodigd is om aan haar verplichtingen - jegens consumenten - te kunnen voldoen thans ontoereikend is geworden. Het bedrag aan vouchers dat inmiddels door bij SGR aangesloten reisorganisaties is uitgegeven ligt ongeveer tussen de € 485 en 500 miljoen (voor geannuleerde reizen tot en met 30 april). Indien dit doorgetrokken wordt naar annuleringen voor reizen in mei, juni en de rest van het jaar, dan zal naar verwachting de waarde van de vouchers richting de € 650 miljoen lopen. Zonder afdekking van dit risico en back up door de overheid zal SGR de dekking op vouchers uit te geven na 1 juni 2020 niet verlengen. Dat zal betekenen dat de consument deze vouchers niet meer kunnen claimen bij een faillissement van een SGR deelnemer. Er ontstaat bij reisorganisaties hierdoor opnieuw een acuut liquiditeitsprobleem omdat consumenten massaal hun geld zullen terugvragen waardoor nieuwe terugbetalingsverplichtingen ontstaan, die niet nagekomen kunnen worden.

⁴ www.sgr.nl/reisorganisaties/news/bestuursbesluit-sgr-corona-voucher-bij-annulering-of-omboeking

In haar analyses gaat SGR uit van verschillende scenario's. 10.1.c.

10.1.c.

Daarnaast is een door een reisorganisatie bij SGR neergelegde bankgarantie beperkt van omvang aangezien deze is berekend op basis van uitgangspunten onder normale omstandigheden, op basis van solvabiliteit en liquiditeit in 'going concern' omstandigheden van die individuele reisorganisatie⁵. SGR houdt rekening met de meest recente bedrijfsgegevens zoals de omzet van het laatste boekjaar, maar SGR houdt geen rekening met zeer geringe (onwaarschijnlijke) risico's⁶ van bijvoorbeeld het faillissement van grote reisorganisatoren tegelijkertijd veroorzaakt door een pandemie. De wijze van het vaststellen van de hoogte van de bankgarantie die reisorganisaties bij SGR moeten aanhouden is conform de uitgangspunten van de EU richtlijn en de Wet op de Reisovereenkomst. Met de huidige ontstane situatie kon geen rekening gehouden worden en hoefde ook geen rekening gehouden te worden.

Dringend beroep op de overheid

SGR doet een dringend beroep op de staatssecretaris om SGR back up te verlenen, vanwege de hierboven genoemde problematiek en om te voorkomen dat een besluit van SGR tot het niet verlengen van de garantie op vouchers leidt tot faillissementen waardoor de aanspraken van consumenten alsnog ongedekt zijn. Indien consumenten geen aanspraak op een garantie kunnen maken dan geldt altijd nog dat de overheid op basis van EU regelgeving uiteindelijk verantwoordelijk is om consumenten schadeloos te stellen. Dit volgens de richtlijn en overeenkomstig een vaste lijn in de jurisprudentie van het Hof van Justitie EU⁷.

⁵ Zie in dit verband ook het gestelde in overweging 40 van de Richtlijn (EU 2015/2302) van 25 november 2015.

⁶ Overweging 40 van de Richtlijn (EU 2015/2302): However, effective insolvency protection should not have to take into account highly remote risks, for instance the simultaneous insolvency of several of the largest organisers, where to do so would disproportionately affect the cost of the protection, thus hampering its effectiveness. In such cases the guarantee for refunds may be limited.

⁷ Zie voor de meeste recente uitspraak hierover Hof van Justitie EU 10 juli 2019) Ontbreekt een dergelijke garantie, dan heeft de betrokken reiziger, zoals uit vaste rechtspraak van het Hof van Justitie EU volgt, in ieder geval de mogelijkheid een aansprakelijkheidsvordering in te stellen tegen de betrokken lidstaat wegens de schade die hij als gevolg van een schending van het Unierecht heeft geleden

Voorstel

SGR vraagt u om de garantie op vouchers af te dekken en dus om een bijdrage van de overheid, die de corona vouchers - die bij een faillissement van een reisorganisatie bij SGR door consumenten kunnen worden geclaimd - afdekt. 10.1.c.

10.1.c.

10.1.c. SGR blijft dan haar huidige vermogen (tot een nader te bepalen bedrag) inzetten voor de schades die zij op basis van een faillissement in een normale situatie kan oplopen en kan dan de reissommen van nog niet geannuleerde reizen blijven dekken. Uiteraard zal bij een faillissement van een reisorganisatie eerst de beschikbare bankgarantie worden uitgewonnen.

Door de (her)introductie van een consumentenbijdrage op toekomstige boekingen bij reisorganisaties kan eventueel het vermogen weer opgebouwd worden en de bijdrage van de overheid weer terugbetaald worden. Tot 1999 is het vermogen van SGR ook op die manier gevormd. Na 1999 is de consumentenbijdrage door SGR afgeschaft en is de insolventiedekking gratis voor een consument.

In de ons omringende landen is de consumentenbijdrage voor deze insolventiedekking reeds gebruikelijk. SGR heeft geen mogelijkheden om gebruik te maken van de GO regeling aangezien zij geen bankfaciliteit heeft. Sinds de oprichting in 1983 is het gelukt om vanuit het vermogen schades aan consumenten terug te betalen.

Tenslotte

In de bijlage vind u nog aanvullende informatie over SGR en de bij haar aangesloten reisorganisaties. Wij zien een reactie op onze brief graag op korte termijn tegemoet.

Uiteraard zijn wij beschikbaar voor een nadere toelichting en onderbouwing van deze brief en zouden wij graag samen met u de oplossing willen vormgeven.

Wij verzoeken u - om paniek bij stakeholders te voorkomen - deze brief zeer vertrouwelijk te behandelen.

Hoogachtend,

10.2.e

10.2.e

Directeur

bijlage (1).

c.c. de heer 10.2.e directeur VNO-NCW, per email: 10.2.e @vnoncw-mkb.nl

Bijlage:

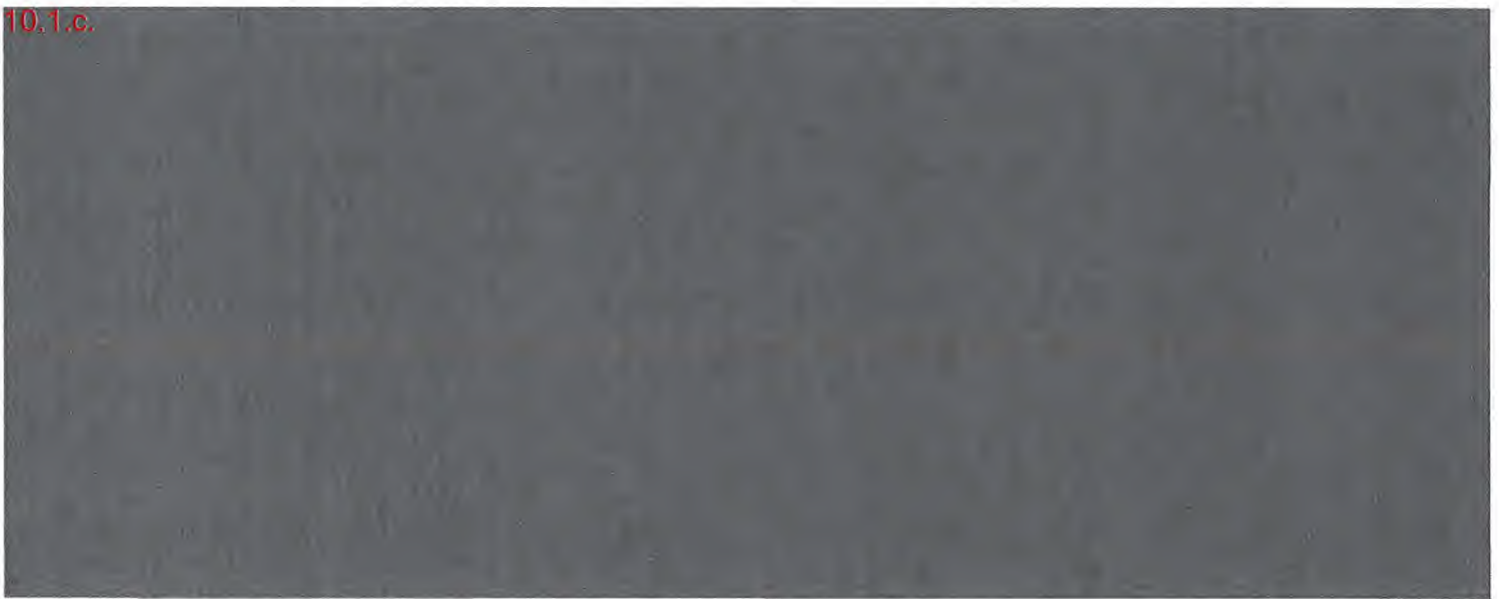
SGR: wie zijn we en wat doen we?

- Opgericht in 1983 door het Ministerie van EZK en branche organisatie ANVR.
- 750 aangesloten reisorganisaties (RO).
- 25.000 medewerkers in de reisbranche.
- Totale reissom die onder de SGR garantie vallen: € 5,4 miljard (2018).
- SGR biedt RO de mogelijkheid te voldoen aan wettelijke garantieplicht obv wet op de reisovereenkomst (consumentenbescherming).
- SGR voorziet in een garantie richting consument zoals vereist in de Wet op de Reisovereenkomst.
- Normale schades bij een faillissement van een RO belopen tussen 7-10% van jaaromzet.
- Sinds oprichting heeft SGR circa 100 miljoen aan schade uitgekeerd bij faillissementen van aangesloten RO's.

Hoe geeft SGR de garantie aan consumenten vorm?

- Bankgarantie wordt per deelnemer bepaald obv risico inschattingen (in normale going concern situatie).
- SGR berekent kans op faillissement en kans op schade bij faillissement aan de hand van jaarrekening RO en aanvullende rapportage.
- Gebaseerd op schadestatistieken en solvency II normen berekent SGR jaarlijks zijn dekkingsgraad.
- (Schade)risico bij financieel onvermogen RO:
 - Betaalde reissom (aanbetaling dan wel volledig) op nog niet aangevangen reizen
 - Repatriëring reizigers op locatie
 - Uitvoeringskosten
- In reguliere omstandigheden wordt schade adequaat afgedekt door de afgegeven bankgarantie.
- Solvabiliteit en liquiditeitsnormen van toepassing op alle deelnemers.

Impact Corona voucher scenario's

Uitgangspunten bij deze berekening

- 10.1.c.
- -
 -
 -
 -
 -
-